

Handläggare: Cecilia Skog
Telefon: 08-508 29 766

2009.10.19
SR Dnr 2009-0280
(S-Dp 2007-36100-54)

Till Stadsbyggnadskontoret

Ang. Tobaksmonopolet 4, Rosenlundsgatan 36/Maria Skolgata 79A, Södermalm, förslag till detaljplan

Med anledning av Stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Uppdrag i planarbetet

Under september år 2007 uppdrog Stadsbyggnadsnämnden åt Stadsbyggnadskontoret att påbörja ett planarbete för hela kvarteret Tobaksmonopolet med förtydligandet att projektet bör omfatta minst 250 lägenheter, gärna genom ett högre hus intill Ringvägen. Sedan dess har kvarteret styckats i fyra fastigheter och sålts till två separata fastighetsägare. Endast en fastighet, Tobaksmonopolet 4, ingår i det detaljplaneförslag som nu presenteras.

I de förutsättningar som gavs när det gällde programmet för planområdet som helhet låg alltså ett givet exploateringsstal. Enligt Skönhetsrådet är det en felaktig utgångspunkt för stadsbyggnandet – det naturliga sättet att ordna kompletteringsbebyggelse i ett redan bebyggt område måste istället vara att se till planområdets förutsättningar och, efter dess möjligheter, addera volymer. Rådet anser det således som nödvändigt för en korrekt hantering av ärendet att Stadsbyggnadsnämndens villkorade exploateringsstal ändras. För Skönhetsrådet är det dessutom självklart att den enhetliga och kulturhistoriskt intressanta miljön ska hanteras som ett sammanhållet ärende även efter styckning och försäljning.

Befintligt förhållande

Planbeskrivningen anger tydligt vilka kvaliteter inom kvarteret Tobaksmonopolet som själva fastigheten besitter. Matsalsbyggnaden med sin bevarade frescomålning av Bo Beskow från 1947 men även bostadshuset och den anlagda trädgården (av allmänheten uppskattad och uppfattad som park) finns beskrivna – dock med reservationen att Stadsbyggnadsnämndens beslut om minst 250 lägenheter inom kvarteret innebär att matsalsbyggnaden måste rivras och att delar av trädgården måste bebyggas.

Kvarteret Tobaksmonopolet är en värdefull industrimiljö där fabriken och kontoret ritade av Ivar Tengbom, matsalen och bostäderna ritade av byggmästaren Emil Lindkvist och tobakslagret och fabriken ritade av TA Bergen och Eskil Sundahl ingår som en helhet.

Kvarteret som sådant är värdefullt för förståelsen av den svenska industrihistorien under 1900-talets första hälft och rationaliseringen av tobaksindustrin efter monopolets införande. Kvarterets brokiga karaktär är en årsring som så väl som andra minnesvärda miljöer i Stockholm ska säkerställas för framtiden och förändringar inom kvarteret bör göras efter en bedömning av hur det påverkar miljöns helhetsintryck.

Det är Skönhetsrådets uppfattning att en kompletteringsbebyggelse mycket väl är möjlig inom kvarteret men att det måste ske efter andra planeringsförutsättningar. Den tillgängliga parkmiljön på gården och områdets variation i volymer är karaktärsskapande delar som ger stadsmiljön det intressanta liv som så ofta efterfrågas och bör därför tas till vara. Skönhetsrådet ställer sig också positivt till de resonemang som Stadsbyggnadskontoret förde under föredragningen i syfte att efterleva allmänhetens starka krav på ett bevarande av frescomålningen i matsalsbyggnaden.

Nya förutsättningar

Rådet vill uppmana Stadsbyggnadsnämnden att revidera uppdraget vad gäller planeringen av kvarteret Tobaksmonopolet 4 så att kravet på ett precist exploateringsstal utgår samt att Stadsbyggnadskontoret ges förutsättningar att upprätta ett detaljplaneförslag för komplettering med bostadshus inom fastigheten med hela kvarterets värdefulla bebyggelse och parkrum i beaktande och med matsalsbyggnaden i sin helhet bevarad.

Skönhetsrådet avstyrker förslaget till detaljplan i dess föreliggande form.

Stockholm som ovan

RÅDET TILL SKYDD FÖR STOCKHOLMS SKÖNHET

Hans Henrik Brummer

Martin Rörby